

Józefa Kostek, *Jacyszynówna Stefania* (przed 1894–1974) [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej; zob. także Józefa Kostek, *Jacyszynówna Stefania* (przed 1894–1974) [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 156-157; Józefa Kostek, *Stefania Jacyszynówna (przed 1894–1974)*, „Materiały i Studia Muzealne” t. 8: 2014 s. 135-145

JACYSZYNÓWNA Stefania [właśc. Janina Władysława] (przed 1894–1974), malarka.

Ur. 26 października 1894 w Rodatyczach k. Gródka (woj. lwowskie), córka Stefana i Bronisławy z domu Mierka. W Przemyśle ukończyła szkołę powszechną i gimnazjum, uzyskując w 1912 r. świadectwo dojrzałości. W latach 1912–1914 kontynuowała naukę we Lwowie w Szkole Malarstwa Stanisława Batowskiego. Przez rok uczęszczała dodatkowo do Państwowej Szkoły Przemysłowej na zajęcia z rzeźby dekoracyjnej u Józefa Nalborczyka w Wiedniu, gdzie studiowała także malarstwo portretowe u Kazimierza Pochwalskiego. W latach 1922–1923 uczęszczała na zajęcia z rysunku i malarstwa w pracowni prof. Feliksa Michała Wygrzywalskiego i Stanisława Janowskiego, a także na wykłady z historii sztuki, anatomii i perspektywy Wolnej Akademii Sztuk Pięknych we Lwowie. W okresie międzywojennym podjęła pracę pedagogiczną w Średniej Szkole Zawodowej Żeńskiej w Przemyśle. Przez całą dekadę lat trzydziestych czynnie działała w kole Towarzystwa Szkoły Ludowej.

Jako profesjonalna artystka zaprezentowała swoje obrazy w 1922 r., 1925, 1927, 1929 i 1932 w

Przemysłu oraz w 1938 i 1939 w zbiorowych wystawach Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie. Brała udział w wystawie „Przemysł 1947” oraz ekspozycjach rzeszowskiego oddziału Związku Polskich Artystów Plastyków w latach 1946, 1947, 1948 i 1949. Indywidualne wystawy prac malarzkich miała w Muzeum Ziemi Przemyskiej w 1958 i 1964 r. Twórczość malarska Stefanii Jacyszynówny obejmuje portrety, pejzaże, motywy architektoniczne, kwiaty, martwe natury, obrazy o tematyce religijnej wykonywane na zamówienia kościołów. Najchętniej tworzyła portrety, których namalowała ponad dwieście pięćdziesiąt. Wśród osób przez nią portretowanych byli m.in. kardynał Jan Puzyna, senator Apolinary Garlicki, bp A. Nowak. Malowała też autoportrety oraz pejzaże, wśród nich widoki Przemysła i okolic: m.in. „Przemysł we mgle”, „Widok ze Zniesienia”, „Pejzaż zimowy”, „Dolina Sanu”, „Krasieczyn – Wieża Boska”, „Stare mury obronne Przemysła”, „Widok zamku przemyskiego”. Wypowiadała się artystycznie także w obrazach symbolicznych, jak np. „Ekspresja” z 1968 r. czy „Dar słońca” (niedatowany). W zbiorach MNZP przechowywane są blisko 70 jej obrazów; jeden został zakupiony przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, kilka funkcjonuje w kościołach, pozostałe rozproszone są u osób prywatnych.

Zmarła 21 czerwca 1974 r. w Przemysłu, została pochowana na cmentarzu głównym przy ul. J. Słowackiego.

Uhonorowana w 1961 r. pamiątkowym medalem 50-lecia ZPAP.

Bibliografia: Arch. Działu Historii MNZP (Testimonium ortus et baptismi, Świadcstwa, Rękopis życiorysu artystki); *Katalog grudniowej wystawy sztuki*, Lwów 1938; *Katalog wystawy*, Przemyśl 1947; *Katalog wystawy malarstwa Stefanii Jacyszynówny i Stefana Wyrwicza*, Rzeszów 1962; *Katalog wystawy sztuki 1939 kwiecień – maj*, Lwów 1939; *Sprawozdanie dyrekcji Towarzystwa Przyjaciół Nauk za lata 1913-1922*, „Rocznik Przemyski” t. 3, 1922, s. 23.

„Dziennik Polski” 1964 nr 229; „Gazeta Poranna” 1932 z dnia 23 października; „Gazeta Przemyska” 1909, nr 35, s. 3; „Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle” t. 1, s. 130; „Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle” t. 6, 1925, s. 165-166; „Słowo Narodowe” 1938, nr 364 z 23 grudnia; „Słowo Polskie” 1925, nr 150; „Tygodnik Przemyski” 1932, nr 41; tamże 1932, nr 47; tamże 1934 nr 34; „Wiek Nowy” 1939 z 5 maja; „Ziemia Przemyska” 1925, nr 22; tamże, nr 25; tamże 1932, nr 44.

Dobrowolski T.W., *Towarzystwo Szkoły Ludowej*, W: *Z dziejów kultury i literatury ziemi przemyskiej*, Przemyśl 1978, t. 3, s. 190, 192; Kostek J., *Dziedzictwo wieków*, Przemyśl 2007, s. 33, 35, 56 il. 47, 75; Taż, *Przeszłość - przyszłość*, Przemyśl 2000, s. 49, 60, 70; Taż, *Kalendarz na rok 2008 wydany przez Urząd Miejski w Przemyśle*, Przemyśl 2007; Taż, *Sylwetki – Stefania Jacyszynówna*, „Galicja” 2000, nr 1, s. 77-86; Taż, *Stefania Jacyszynówna*, „Quod Libet” 2008; Kotowicz C., *Stefania Jacyszyn*, W: *Malarstwo Polski Południowo-Wschodniej 1900-1980*, Rzeszów 1982, s. 87; Turczak Ł., *Stefania Jacyszynówna*, W: *Z dziejów kultury i literatury ziemi przemyskiej*, Przemyśl 1973, t. 2, s. 277; Taż, *Wystawa malarstwa Stefanii Jacyszynówny*, Przemyśl 1964.